

Slutstökat.

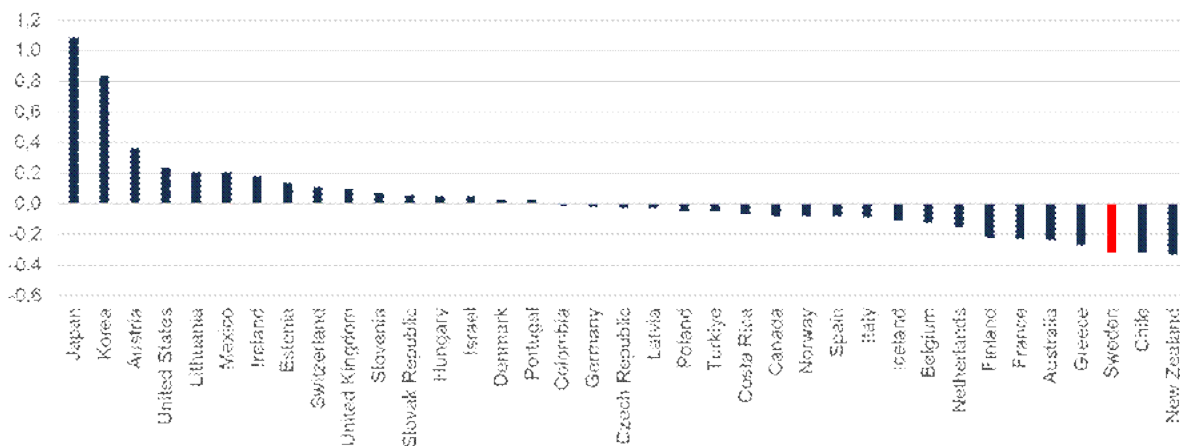
LIBERALERNAS PLAN FÖR ATT GÅ FRÅN STÖK TILL STUDIERO I
SKOLAN

Kunskap förutsätter studiero

Kunskap är grunden för frihet. En välfungerande skola ger människor verktyg att forma sina egna liv och är den viktigaste investeringen Sverige kan göra för framtiden. Den skola vi har idag blir det samhälle vi får imorgon. Om skolan inte fungerar betyder det en framtid med lägre tillväxt, färre svenska vetenskapliga upptäckter, färre företagare, för få som arbetar i välfärden och fler barn som lockas in i kriminalitet. Om skolan däremot fungerar som den ska kommer Sverige stå väl rustat för framtiden och fler människor kommer få möjligheten att välja sin egen väg i livet, oavsett bakgrund.

För många fungerar svensk skola bra. Men svensk skola har också tydliga problem. Anmälningarna om hot och våld mot lärare har ökat kraftigt under det senaste decenniet (Arbetsmiljöverket). Stök, buller och digitala distraktioner försämrar koncentrationen och är starkt förknippat med sämre skolresultat (OECD 2024). Elever som blir störda av klasskompisar presterar i genomsnitt sämre än sina jämnåriga (PISA 2022). Skillnaden mellan att gå på en skola med få ordningsstörningar respektive många motsvarar till och med inläringen under ett helt läsår på mellanstadiet (TIMSS 2023). För alltför många barn och unga har koncentration och arbetsro blivit en bristvara under skoldagen (Skolverket).

Ett av de tydligaste exemplen på att Sverige har problem är indexet DISCLIMA, som bygger på data från PISA-undersökningen (PISA 2022) och är ett mått på disciplinärt klimat i skolor. I detta index på klassrumsdisciplin är Sverige sämst i hela Europa, och av alla undersökta länder är det endast Chile och Nya Zeeland som ligger sämre till.

Liberalerna har under mandatperioden påbörjat arbetet för en skola utan stök, där ingen lämnas efter eller hålls tillbaka. Vi ger lärare större möjligheter att agera mot stök och hot. Vi ser till att lärare får mer tid för varje barn och stärker stödinsatserna. Och vi har påbörjat omläggningen från skärm till bok. Fokus på kunskap och studiero är tillbaka i svensk skolpolitik. Men Liberalerna vill mer och går till val på att ta fortsatta krafttag mot stöket, med målet att svensk skola ska ligga i Europatoppen (i DISCLIMA) och senast 2030 ha Nordens bästa klassrumsdisciplin. För din och dina barns frihet.

Vad Liberalerna i regering genomfört under mandatperioden

Liberalerna har påbörjat arbetet för en skola där ingen lämnas efter eller hålls tillbaka. Steg för steg genomför vi reformer för att stärka förutsättningarna för tryggheten och studieron i skolan.

- **FÖRTYDLIGAT HUVUDMANNENS OCH REKTORNS ANSVAR FÖR TRYGGHETEN OCH STUDIERON.** Skolans ansvar för trygghet och studiero har förtydligats i lagstiftningen. Utöver att förebygga ordningsproblem ska skolans ledning också aktivt arbeta för att upprätthålla trygghet och studiero i vardagen. Syftet är att stärka huvudmannens och skolornas ansvar att skapa en lugn och säker skolmiljö där undervisningen kan genomföras utan störningar, så att alla elever får förutsättningar att lära sig mer.
- **TYDLIGGJORT ATT LÄRAREN LEDER OCH FATTAR BESLUT ÖVER UNDERVISNINGEN.** De nya kunskapsinriktade läroplanerna kommer att tydliggöra att det är läraren som leder och bestämmer över undervisningen. Syftet är att stärka lärarens auktoritet och professionella ansvar samt skapa bättre förutsättningar för studiero och kunskapsutveckling. Reformen markerar en tydligare rollfördelning, där läraren fullt ut ansvarar för undervisningens innehåll, upplägg och genomförande.
- **REGLERAT LÄRARES UNDERVISNINGSUPPDRAG.** Lärare är den enskilt viktigaste faktorn för kvaliteten i undervisningen. Det är därför avgörande att lärare har ordentligt med tid till att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Det är tid som ofta saknas idag. Därför reglerar vi nu lärares undervisningsuppdrag och ser samtidigt till att administration och andra kringuppgifter minskar. Syftet är att lärare ska kunna fokusera på sitt huvuduppdrag: att lära ut. Med lärare som har mer tid för varje barn, kommer studieron att öka och fler elever få det stöd de behöver.
- **AVSKAFFAT EXTRA ANPASSNINGAR OCH INFÖRT ETT NYTT STÖDSYSTEM.** Den överdrivna tron på full inkludering har istället lett till exkludering. Idag ser vi en helt orimlig situation där alla elever, oavsett behov, blir ihopträngda i samma klassrum. Lärare blir lämnade ensamma med långa kravlistor – en elev ska få en extra genomgång, en annan ska ta en promenad i korridoren var tionde minut och en annan ska sitta med en iPad och ett par hörlurar – samtidigt som många elever förvägras ett relevant stöd utanför klassrummet. Både lärandet och klassrumsmiljön blir lidande. Därför ersätter vi systemet med extra anpassningar med ett helt nytt stödsystem, där betydligt fler elever än idag kommer att få relevant stöd (stödundervisning eller särskilt stöd) i ett mindre sammanhang. På så sätt kan både arbetsmiljön förbättras och studieron öka, samtidigt som fler elever får det stöd de behöver.

-
- **FLER SPECIALLÄRARE OCH SKOLSOCIALA TEAM.** Regeringen har under mandatperioden gjort stora satsningar på att öka tillgången till speciallärare och mindre undervisningsgrupper samt på inrättandet av fler skolsociala team. Syftet är att se till att fler elever får effektiva stödinsatser i rätt tid samt att skolan och socialtjänsten ska arbeta närmare tillsammans för att stärka förutsättningarna för elever att uppnå målen med utbildningen, skapa en lugn och trygg skolmiljö och för att öka elevers närvaro i skolan.
- **ÖKAT MÖJLIGHETERNA ATT ANVÄNDA DISCIPLINÄRA ÅTGÄRDER.** Regeringen har gjort det lättare för skolor att flytta elever som konsekvent stör undervisningen eller gör att andra elever känner sig otrygga. Lärare och rektorer har bl.a. fått större möjlighet att visa ut elever från klassrummet, flytta dem till en annan undervisningsgrupp eller en annan skolenhet samt i vissa fall stänga av dem från skolan under en period. Syftet är att ge skolorna bättre verktyg för att skapa lugn och ro, så att alla elever kan fokusera på att lära sig.
- **INFÖRT AKUTSKOLOR.** För att skapa fler möjligheter för rektorer att tillfälligt kunna omplacera elever som är våldsamma, och som hotar andra elever och lärare, har en satsning på akutskolor genomförts. Övriga elever kan därigenom få tillbaka den studiero och trygghet de har rätt till, samtidigt som den berörda eleven får ett mer individanpassat stöd och bättre förutsättningar att kunna komma tillbaka till den ordinarie undervisningen. Akutskolan syftar därmed både till att stärka tryggheten i skolan och att hjälpa elever med stora beteendeproblem att lyckas bättre i sin utbildning.
- **MOBILFRI SKOLA.** När eleverna kommer till skolan efter sommarlovet kommer mobiltelefonerna att samlas in på morgonen. När klassrummen är fria från digitala distraktioner får eleverna bättre förutsättningar att fokusera på t.ex. läsning, skrivning och matematik. Dessutom skapar mobilfria skolor bättre trygghet och studiero, minskar risken för kränkningar via sociala medier och uppmuntrar till fysisk aktivitet under skoldagen.

Liberalernas plan för att Sverige ska tillhöra Europatoppen i klassrumsdisciplin

Liberalerna presenterar ett paket inför nästa mandatperiod för hur vi ska gå från stök till studiero i Sveriges klassrum. När skolan fungerar som den ska får vi lugnare klassrum och bättre livschanser.

- **TA BORT FÖRÄLDRAVETO MOT STÖDINSATSER.** Idag kan föräldrar säga nej till exempelvis samarbete kring barnens uppförande, diagnosutredning, deltagande på extra studietid eller deltagande i lovskola. Det leder till att barn i behov av stödinsatser inte får det. Liberalerna vill därför ge rektor mandat att besluta om t.ex. obligatorisk extra studietid eller lovskola, utan samtycke från barnets föräldrar. Om barnet inte deltar eller föräldrar motarbetar insatserna som skolan förordar ska socialtjänsten aktiveras. Detta förslag innebär att skolans mandat ökar och tröskeln sänks för när socialtjänsten kopplas in.
- **SKOLAN SKA BLI STATLIG.** Alla elever har rätt till en bra utbildning, oavsett var de bor. Så är det tyvärr inte idag. Därför vill vi att staten tar över ansvaret för skolan från kommunerna. Som ett första steg vill vi återreglera skolan, exempelvis gällande speciallärare och elevhälsa, så att villkoren blir likvärdiga i hela landet och så att alla elever tidigt får det stöd de har rätt till.
- **MINDRE KLASSER – MAX 20 ELEVER I VARJE KLASS.** Överfulla klasser gör det svårt att skapa arbetsro och ge stöd i tid. Vi vill införa ett maxtak på tjugo elever per klass, med början i lågstadiet. Dessutom vill vi ha tydliga regler om undervisning i halvklass i svenska och matematik på lågstadiet. Mindre klasser leder till ökad studiero och bättre skolresultat.
- **INFÖR HJÄLPKLASSER FÖR STÖKIGA ELEVER.** I dag drabbas hela klasser ofta av stökiga miljöer, samtidigt som elever som behöver extra stöd blir utan hjälp. Därför vill vi införa hjälpklasser för elever med utåtagerande beteende där de får rätt stöd och struktur, samtidigt som studieron blir bättre för alla. På det sättet ges fler elever rätt förutsättningar att lyckas i skolan.
- **NOLLTOLERANS MOT STÖK OCH KRÄNKNINGAR.** Ingen elev eller lärare ska behöva utsättas för hot eller trakasserier. Elever som bryter mot skolans regler ska direkt mötas av tydliga konsekvenser. Skadegörelse ska kunna leda till konsekvenser som hänger ihop med det eleven gjort, som att städa upp eller måla om, och dessutom till ett betalningsansvar för föräldrarna. Det handlar inte om hårdhet för hårdhetens skull. Det handlar om att varje elev och lärare har rätt till en god arbetsmiljö och att varje elev ska få det stöd och den hjälp som behövs.

- **DRA IN STUDIEBIDRAG TILL DEN SOM HOTAR ELLER KRÄNKER.** Ingen elev ska uppleva att de inte kan koncentrera sig på lektionerna eller känna sig rädda för att bli utsatta i korridorerna. För gymnasieelever som återkommande kränker eller hotar andra ska därför studiebidraget kunna dras in och vid allvarliga fall ska eleven kunna avskiljas från utbildningen.
- **VARJE SKOLA SKA HA ETT TRYGGHETSTEAM.** När ordningsstörningar och trygghetsfrågor hanteras snabbt och konsekvent minskar risken för att problemen upprepas. Trygghetsteamens uppgift är att – i nära samarbete med elever, lärare och föräldrar – förebygga, åtgärda och följa upp ordningsstörningar och trygghetsfrågor. Det kan t.ex. handla om att stötta lärare i situationer som påverkar studieron, exempelvis genom att fånga upp elever som behöver visas ut från klassrummet. På så sätt kan skolan bli mer förutsägbar och trygg, samtidigt som alla elever tidigt kan få rätt stöd.
- **INFÖR ORDNINGSSKOLOR I UTANFÖRSKAPSOMRÅDEN.** I dag är studieron som sämst där den behövs som mest. Skolans regler ska efterlevas och den som inte följer dem ska mötas av direkta konsekvenser. Vi vill införa försöksverksamhet med särskilda ordningsskolor där lärare och skolpersonal har fullt mandat att agera mot ordningsproblem. Genom ordningsskolor i områden med integrationsproblem och låga skolresultat kan fler elever skapa sin egen frihet.

